

Asia: VN/11255/2023

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tupakkalain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

2 § Määritelmät

-

6 § Valviran tehtävät

-

22 § Eräiden muiden tuotteiden valmistajan ja maahantuojaan yleiset velvollisuudet

-

25 a § Savuttomia nikotiinituotteita koskevat vaatimukset

Tällä hetkellä Tukesin päätöksellä on kielletty 20 mg tai sitä enemmän sisältävien nikotiinipussien myynti ja markkinoille saattamisen Suomessa. Pussikohtaista nikotiinirajaa on ollut helpompi valvoa, kun pakkauksessa on ilmoitettu tuotteen nikotiinipitoisuus per pussi. Mikäli jatkossa savuttomassa nikotiinituotteessa saisi olla nikotiinia enintään 20 milligrammaa grammassa, tulisi nikotiinipitoisuudet käydä selkeästi ilmi tuotteen pakkausmerkinnöissä kuten 39 a §:ssa on ehdotettu. Selkeät merkinnät helpottavat valvontatyötä. Myös pussin kokoa tulisi säädellä, ettei nikotiinipitoisuuden rajoituksia voitaisi kiertää pussin kokoa muuttamalla. Sääntely toisi selkeyttä valvontaan.

Tupakkalain 11 § mukaan Kuluttajalle ei saa myydä tai muutoin luovuttaa: 1) savuketta, kääretupakkaa tai kuumennettavaa tupakkatuotetta, jossa on tunnusomainen tuoksu tai maku; savuketta, kääretupakkaa tai kuumennettavaa tupakkatuotetta, jonka jossakin osassa on makuaineita niin, että tuotteen tuoksua, makua tai savun voimakkuutta voi muuttaa;. Myös savuttomista nikotiinituotteista tulee kieltää tunnusomaiset tuoksut ja makuaineet. Kielto tunnusomaisten tuoksujen ja makuaineiden käytöstä savuttomissa nikotiinituotteissa tulee olla yhteneväinen tupakkalain 11 §:n mukaan. Esim. menthol -savukkeet ovat olleet kiellettyjä vuodesta 2020, mutta yleisimmät Suomen vähittäiskaupoissa myytävät nikotiinipussit ovat mentholin ja mintun makuista. Nykytilan arvioinnin perusteella on havaittu, että nuorten kiinnostus makuja sisältäviin tupakan vastikkeisiin on lisääntynyt. Tämä lisää kiinnostusta nikotiinipitoisten tuotteiden

käyttöön ja on ristiriidassa tupakkalain tavoitteiden kanssa. Nuoria houkuttelevien makujen kieltäminen on liian tulkinnanvarainen ja tämä hankaloittaa tuotteiden valvontaa sekä työllistää tuomioistuimia.

Mentholin makuisille savuttomille nikotiinituotteille ei myöskään tule sallia erikseen lisäaineita, jotka lisäävät nikotiinin imeytymistä. Poikkeusta ei ole perusteltu mitenkään, ja tällaisen salliminen on ristiriidassa muun tupakkalain säätelyn kanssa. Tällaiset poikkeukset monimutkaistavat valvontaa.

29 a § Ilmoitukset savuttomista nikotiinituotteista

Tuoteilmoitusten vaatiminen Valviralle myös savuttomista nikotiinituotteista on kannatettavaa. Ehdotuksen mukaan riittävää olisi, että ilmoituksen tehtäisiin ennen tuotteen markkinoille saattamista. Valviran sekä kuntien suorittaman valvonnan helpottamiseksi tähän tulisi soveltaa samaa aikarajaa kuin tupakkalain 26 § säädetään sähkösavukkeista, täyttösäiliöistä ja höyrystettävistä tarkoitetuista nikotiinituotteista.

29 b § Myyntimäärät savuttomista nikotiinituotteista

-

30 § Eräitä muita tuotteita koskevien tietojen toimittamisen tapa, malli ja ajankohta

-

31 § Vähittäismyyntipakkauksia koskeva yleissäännös

Kannatettava muutos, muutokset helpottavat savuttomien nikotiinituotteiden valvontaa.

39 a § Savuttoman nikotiinituotteen vähittäismyyntipakkauksen merkinnät

Kannatettava muutos, muutokset helpottavat savuttomien nikotiinituotteiden valvontaa.

39 b § Savuttoman nikotiinituotteen vähittäismyyntipakkauksen muu ulkoasu

Kannatettava muutos, muutokset helpottavat savuttomien nikotiinituotteiden valvontaa.

39 c § Savuttoman nikotiinituotteen ulkoasu

Kannatetaan, jottei tuotteiden markkinointi siirtyisi itse tuotteisiin.

40 § Varoitusmerkintöjä koskeva poikkeus ulkomaanliikenteessä

-

44 § Vähittäismyyntiluvanvaraisuus

Luvanvaraisuuden myötä saadaan savuttomien nikotiinituotteiden myyjät paremmin valvonnan piiriin.

48 § Ilmoitus nikotiininesteiden ja savuttomien nikotiinituotteiden vähittäismyynnistä

Ilmoitusten käsittely työllistää valvontayksiköitä. Maksut tulisi voida periä kaikkien ilmoitusten osalta, sillä työmäärä on sama riippumatta siitä, onko toimijalla vanhan (693/1976) tai uuden (549/2016) tupakkalain aikaan myönnetty lupa. Samalla tulisi yhdenmukaistettua maksujen perimistä kaikkien ilmoitusten osalta.

50 § Tukkumyynnin ilmoituksenvaraisuus

-

52 a § Tupakkatuotteiden ja savuttomien nikotiinituotteiden maustamiseen tarkoitettujen tuotteiden myyntikielto

Lähtökohtaisesti on hyvä kieltää tällaiset tuotteet, joiden tarkoituksena on saada savuttomalle nikotiinituotteelle tunnusomainen tuoksu tai maku. Ristiriita on siinä, että itse savuttomissa nikotiinituotteissa saisi olla makuaineita. Tunnusomaiset tuoksut ja maut on kiellettävä sekä savuttomista nikotiinituotteista, että niiden maustamiseen tarkoitetuista tuotteista. Laaja ja yhteneväinen kielto helpottaisi valvontaa ja lain säädännön tulkitsemista.

53 § Kielto myydä alaikäiselle

-

58 § Etämyynnin kielto

Kannatettava muutos, mutta tulisi tarkentaa mikä taho valvoo ulkomaille sijoittuneiden elinkeinonharjoittajien savuttomien nikotiinituotteiden myyntiä suomalaisille kuluttajille.

59 § Tullihuutokaupalla myynnin kielto

-

60 § Tukkumyynnin rajoitukset

-

62 § Alaikäisiä koskeva maahantuontikielto

-

63 § Eräiden savuttomien tupakkatuotteiden maahantuontikielto

-

65 § Kielto tuoda maahan etäviestimen välityksellä hankittuja tuotteita

-

66 § Matkustajatuonnin aikarajat

-

67 § Matkustajatuonnin määrälliset rajat

-

74 § Yleiset tupakointikiellot

Kannatettava muutos, mutta valvonnassa tulee olemaan hankalaa erottaa nikotiinia ja nikotiinittomia tuotteita toisistaan.

80 § Tupakointikieltoa koskevat opasteet

-

81 § Tupakointikieltojen toimeenpano

-

90 § Hakemusten ja ilmoitusten käsittelystä perittävät maksut

Maksut tulisi voida periä kaikista ilmoituksista, sillä niiden käsittely työllistää valvontayksikkö (ks. 48 §)

91 § Tupakkalain valvontamaksut

Uuden tuoteryhmän (savuttomat nikotiinituotteet) valvominen työllistää valvontayksiköitä, joten kunnilla tulisi olla mahdollisuus periä enintään 500 euron suuruinen myyntipistekohtainen maksu, mikäli myydään savuttomia nikotiinituotteita.

94 § Tuotevalvontaa koskevien tietojen tallentaminen ja julkaiseminen

-

97 § Vähittäismyyntiluvan peruuttaminen

-

100 § Myyntikielto

-

109 § Tupakan myyntirikos

-

113 § Tupakointirikkomus

-

117 § Myyntipäällykset

-

118 § Hallussapitokielto

Hallussapitokieltoa tulisi laajentaa koskemaan kaikkia tupakkalain alaisia tuotteita. Tällä helpotettaisiin hallussapitokiellon valvontaa hyvin laaja-alaisesti.

119 § Hävittäminen

-

Voimaantulo

-

Muuta kommentoitavaa?

Tupakkalain tavoitteena on ihmisille myrkyllisiä aineita sisältävien ja riippuvuutta aiheuttavien tupakkatuotteiden ja muiden nikotiinipitoisten tuotteiden käytön loppuminen. Lakimuutoksella Suomen markkinoille vakiinnutettaisiin uusi nikotiinituote, jolle mahdollisesti sallittaisiin suuret nikotiinipitoisuudet. Tämä on ristiriidassa tupakkalain tavoitteiden kanssa.

Härmänmaa Siiri

Ylivieskan ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alue